

REPUBLIKA E KOSOVËS
ZYRA E AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM

Nr. i Dokumentit: 22.4.1-2012-08

RAPORTI I AUDITIMIT
PËR PASQYRAT FINANCIARE TË KOMUNËS SË ISTOGUT
PËR VITIN E PËRFUNDUAR MË 31 DHJETOR 2012

Prishtinë, Qershor 2013

Zyra e Auditorit të Përgjithshëm (ZAP) kryen auditime të rregullsisë si dhe ato të performancës. Auditori i Përgjithshëm, Lage Olofsson, është kreu i ZAP-it që ka të punësuar rreth 140 anëtarë të stafit. Auditori i Përgjithshëm dhe ZAP janë të pavarur dhe që certifikon rreth 90 Pasqyra Vjetore Financiare për çdo vit, derisa ndërmarrin forma të tjera të auditimit.

Misioni ynë është që të kontribuojmë në menaxhim të shëndoshë financiar në administratë publike. Ne do të kryejmë auditime cilësore në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtare të auditimit të sektorit publik dhe praktikat e mira evropiane. Ne do të ndërtojmë besim në shpenzimin e fondeve publike. Ne do të luajmë një rol aktiv në sigurimin e interesit të taksapaguesve dhe palëve tjerë të interesit në rritjen e llogaridhënies publike.

Raportet e nxjerra nga ZAP në mënyrë direkte promovojnë llogaridhënien pasi që ato ofrojnë bazë për ti mbajtur llogaridhënës menaxherët e organizatave individuale buxhetore.

Auditori i Përgjithshëm ka vendosur për opinionin e auditimit dhe raportin mbi Pasqyrat Vjetore Financiare të Komunës së Istogut në konsultim me Ndihmës Auditorin e Përgjithshëm, Qerkin Morina, i cili ka bërë mbikëqyrjen e auditimit.

Opinionin dhe raportin i nxjerrë janë rezultat i auditimit të kryer nën menaxhimin e Drejtorit të Auditimit, Florim Beqiri mbështetur nga Mehmet Muçaj (Udhëheqës i ekipit), Agim Sogojeva, dhe Cyme Hoxhaj.

TABELA E PËRMBAJTJES

Përmbledhje e përgjithshme.....	4
1 Fushëveprimi dhe metodologjia e auditimit.....	7
2 Pasqyrat Vjetore Financiare	8
3 Rekomandimet e vitit paraprak	12
4 Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli	13
5 Sistemi i auditimit të brendshëm	25
6 Konkluzioni i përgjithshëm	26
Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinionëve të aplikuara nga ZAP	28
Shtojca II: Rekomandimet e vitit paraprak.....	30

Përmbledhje e përgjithshme

Hyrje

Ky raport përmbledh çështjet kryesore që dalin nga auditimi ynë i Pasqyrave Vjetore Financiare (PVF-të) për vitin 2012 për Komunën e Istogut. Dëshiroj të falënderoj Kryetarin e Komunës dhe stafin e tij për ndihmën e tyre gjatë procesit të auditimit.

Auditimi i PVF për vitin 2012 ishte ndërmarrë në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtare të auditimit të Sektorit Publik (SNISA) të nxjerra nga INTOSAI. Qasja jonë ka përfshirë testet dhe procedurat për të cilat ne menduam se ishin të nevojshme për të arritur në një opinion lidhur me pasqyrat financiare.

Auditimi ynë është fokusuar në:

- PVF;
- Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin e Brendshëm (duke përfshirë menaxhimin dhe ekzekutimin e buxhetit); dhe
- Sistemin e Auditimit të Brendshëm.

Opinion

Auditori i Përgjithshëm (AP) i raporton Kuvendit opinionin e tij në formatin e përcaktuar në nën kapitullin 2.3 - Opinioni i Auditimit. Shtojca I shpjegon llojet e ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ana e ZAP. Raporti i AP-së përfshin një opinion për vërtetësinë dhe drejtësinë e pasqyrave financiare.

Sipas opinionit tonë Pasqyrat Vjetore Financiare prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale *me përjashtim të:*

- Te pasqyra e pranimeve dhe pagesave në para të gatshme, tek kolona pagesat nga palet e treta komuna nuk kishte prezantuar asnjë vlerë sipas shënimeve që ne i kemi siguruar vlera e pagesave është 80,000€;
- Te neni 13 pasqyra e realizimit të buxhetit- hyrja e parasë së gatshme në kolonën e buxhetit final, komuna ka prezantuar të hyra vetjake 1,009,000€ ndërsa duhet të jetë 869,580€. Pra ekziston një diferencë prej 139,420€;
- Poashtu te neni 13: Te dalja e parasë së gatshme nga llogaritë e Thesarit, komuna nuk kishte prezantuar buxhetin final si duhet. Duhet të jetë 8,242,781€ ndërsa ka prezantuar 8,137,000€. Pra, vërehet diferenca prej 105,781€. **(SNISA 400 Opinioni i Kualifikaur).**

Theksim i çështjes

Gjithë ashtu dëshirojmë të tërheqim vëmendjen tuaj për faktin se evidencat dhe informatat e prezantuara tek shpalosjet e detyrimeve kontigjente dhe llogarive të arkëtueshme nuk ishin të sakta. Pasaktësitë janë si në vijim:

- Te shënimi 29- detyrimet kontigjente: komuna nuk i kishte prezantuar detyrimet kontigjente lidhur me kontestet gjyqësore që janë në proces. Andaj vlera e përafërt e detyrimeve kontigjente sipas avokatit publik është 747,331€;
- Te shënimi 34- të arkëtueshmet: komuna kishte prezantuar shumën 962,000€ ndërsa kemi identifikuar se llogaritë e arkëtueshme ishin 973,000€.

Konkluzioni i përgjithshëm

Niveli i punës së ndërmarrë nga ana e ZAP-it për të përfunduar auditimin e PVF të vitit 2012 është pasqyrim i drejtpërdrejtë i cilësisë së mjedisit të kontrollit të brendshëm të implementuar nga menaxhmenti. Konkluzioni ynë i përgjithshëm është se:

Eksistojnë dobësi domethënëse të kontrolleve të brendshme brenda Komunës. Kjo pasqyrohet në cilësinë e dobët të PVF të prezantuara për auditim, dobësitë e vazhdueshme në operimin e kontrolleve të menaxhmentit në fushat e theksuara nga ZAP dhe fushat e veqanta brengosëse nëpër një sërë aktivitete/ përgjegjësish të Komunës.

Rekomandimet e auditimit kanë për qëllim të mbështesin Komunën e Istogut në përmirësimin e kontrolleve financiare dhe rritjen e aspekteve tjera të aktivitetit operacional. Ne kemi konsideruar përgjigjet ndaj rekomandimeve tona të bëra në vitin 2011. Por ne vlerësojmë se nevojiten veprime të mëtejme për të adresuar disa rekomandime të rëndësishme nga viti i kaluar.

Komuna e Istogut ka dizajnuar kontrolle lidhur me të hyrat, por implementimi i këtyre kontrolleve edhe me tutje mbetet një sfidë.

Komuna duhet të vë theksin në kontrollet mbi shpenzimet të cilat procedohen përmes prokurimit. Në auditimin aktual kemi identifikuar pagesa jo të rregullta, vonesa në përfundimin e projekteve dhe dobësi monitoruese lidhur me subvencionet.

Komuna ka ndërmarrë veprime domethënëse në regjistrimin e pasurive, krahasuar me vitin paraprak, por ende nuk ka arrit të finalizoj dhe mirëmbaj një regjistër të plotë të pasurive me vlerë mbi 1000€. Megjithatë, mendojmë se llogaridhënia duhet të forcohet në të gjitha nivelet.

Rekomandimet tona kryesore për Kryetarin janë si në vijim:

Pasqyrat Vjetore Financiare

- Menaxhmenti duhet të siguroj që Plani i përgatitjes së PVF të përfshijë të gjitha informacionet e duhura dhe në pajtim me standardet dhe kërkesat ligjore.

Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli

- Kryetari duhet të marrë një qasje proaktive karshi mbledhjes së të hyrave duke vlerësuar vjetërsinë e borgjeve, përcaktuar procesin e mbledhjes të mbështetur me mjete ligjore dhe duke promovuar kampanje të vetëdisjshme për përqendrimin e komunës për këtë fushë;
- Kryetari duhet të shqyrtojë projektin e ndërtimit të rrugës për të përcaktuar pse kanë ndodhur pagesa të dyfishta dhe t'i forcojë kontrollet mbi procesin e pagesave. Gjithashtu duhet ti jepet konsiderim financimit të projektit dhe mbikqyrjes me qëllim që projekti të finalizohet sipas kushteve të kontratës;
- Kryetari duhet të sigurohet që ekzistojnë procese efektive të menaxhimit të kontratave për t'i fuqizuar afatet kohore të projektit dhe të zbatojë ndëshkime kontraktuale aty ku janë të përshtatshme për ta mbështetur këtë proces.;
- Të nxirret Rregullore e veçantë mbi subvencionet me të gjitha specifikat: kushtet, kriteret, procedurat, prioritetet, dokumentacioni i duhur, mënyra e raportimeve, etj; dhe
- Kryetari duhet të siguroj regjistrimin e të gjitha pasurive në regjistrin kontabël si dhe të formoj komision të veçant për të vlerësuar pronën e paluajtshme.

Sistemi i auditimit të brendshëm

Kryetari duhet të sigurojë që për 2013 NJAB zhvillon dhe implementon një plan auditimi të bazuar në rrezik që ofron siguri të menaxhimit mbi operimin e kontrolleve të brendshme. Duhet të implementohet një plan veprimi për të adresuar rekomandimet që identifikon zyrtaret përgjegjës dhe afatet kohore për implementim. Konsiderim duhet t'i jepet themelimit të Komiteti të Auditimit.

Përgjigjja nga Menaxhmenti

Menaxhmenti i Komunës është pajtuar me të gjitha të gjeturat tona të auditimit dhe është zotuar se do ti adresojnë rekomandimet tona.

---

1 Fushëveprimi dhe metodologjia e auditimit

Është përgjegjësi e Menaxhmentit të përgatisë pasqyrat financiare sipas Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik (SNKSP) për “Raportimin Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme”. Zyra e Auditorit të Përgjithshëm është përgjegjëse për kryerjen e auditimit të rregullsisë që përfshin ekzaminimin dhe vlerësimin e pasqyrave financiare dhe të dhënave tjera financiare si dhe dhënien e opinioneve:

- Nëse PVF japin një pamje të drejtë dhe të vërtetë të llogarive dhe çështjeve financiare për periudhën e auditimit;
- Nëse të dhënat financiare, sistemet dhe transaksionet janë në pajtim me ligjet dhe rregulloret në fuqi;
- Për përshtatshmërinë e funksioneve të kontrollit të brendshëm dhe të auditimit të brendshëm; dhe
- Për të gjitha çështjet të cilat dalin apo kanë të bëjnë me auditimin.

Puna e ndërmarrë e auditimit ka reflektuar vlerësimin e rrezikut tonë të auditimit për Komunën e Istogut. Ne kemi konsideruar të kuptuarit tonë për organizatën, deri në çfarë mase mund të mbështetemi në kontrollet menaxheriale dhe nivelin e testimit të hollësishëm të kërkuar gjatë përcaktimit të testeve të përgjithshme e që janë të nevojshme për të siguruar nivelin e nevojshëm të dëshmimeve për të mbështetur opinionin e Auditorit të Përgjithshëm.

Seksionet e mëposhtme ofrojnë një përmbledhje më të detajuar të gjetjeve tona të auditimit, me theks të veçantë në vëzhgimet dhe rekomandimet në çdo fushë të rishikimit. Një vlerësim i përgjigjeve të menaxhmentit ndaj rekomandimeve të bëra në vitin 2011 mund të gjeni në shtojcën II.

Ne kemi përfshirë të gjeturat e rëndësishme dhe të tjera më pak të rëndësishme, që dalin nga auditimi ynë. Për plotësinë, ne kemi përfshirë çështjet e identifikuar gjatë auditimit të 9 mujorit aty ku ishin relevante. Të gjeturat tona janë definuar si:

Të rëndësishme - Çështjet kryesore për vëmendjen e atyre që janë të ngarkuar me qeverisje dhe menaxhmenti i lartë e që mund të ketë potencial të rezultojë në një dobësi materiale në kontrollet e brendshme; dhe

Të tjera - Dobësitë e identifikuar në auditimin tonë, ku veprimi do të ofrojë potencialin për përmirësime në efikasitet dhe efektivitet të kontrolleve të brendshme.

Procedurat tona kanë përfshirë një rishikim të kontrolleve të brendshme dhe sistemeve të kontabilitetit dhe procedurat vetëm deri në atë masë që konsiderohet e nevojshme për kryerjen efektive të auditimit. Të gjeturat e auditimit nuk duhet të konsiderohen sikur përfaqësojnë një deklaratë gjithëpërfshirëse të të gjitha dobësive të cilat ekzistojnë, apo edhe të gjitha përmirësimet që mund të bëhen në sistemet dhe procedurat që kanë funksionuar.

---

2 Pasqyrat Vjetore Financiare

Rishikimi ynë i Pasqyrave Vjetore Financiare (PVF) merr parasysh pajtueshmërinë me kornizën raportuese si dhe cilësinë dhe saktësinë e informatave të regjistruara në pasqyrat financiare. Ne gjithashtu e konsiderojmë deklaratën e bërë nga ZKA dhe Zyrtari Kryesor Financiar, kur PVF-të të dorëzohen në Qeveri.

Deklarata në lidhje me prezantimin e PVF përfshinë një numër të pohimeve për sa i përket pajtueshmërisë me kornizën raportuese dhe cilësinë e informacionit në kuadër të pasqyrave vjetore financiare. Një numër i pikëve në deklaratë kanë për qëllim të ofrojnë siguri për Qeverinë se të gjitha informatat relevante janë ofruar për të siguruar se mund të ndërmerret një auditim gjithëpërfshirës.

2.1 Pajtueshmëria me kornizën raportuese

Konkluzioni i përgjithshëm

PVF, nuk janë përgatitur plotësisht në pajtim me kërkesat e Rregullës Financiare nr. 07/2011, dhe SNKSP “Raportimi Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme”.

Përshkrimi

PVF duhet të jenë në përputhje me kornizën e caktuara raportuese. Ne kemi marrë parasysh:

- PVF janë përgatitur brenda kornizës kohore dhe janë dorëzuar në MF;
- PVF janë nënshkruar nga Zyrtari Kryesor Administrativ (Kryetari i Komunës) dhe Zyrtari Kryesor Financiar;
- PVF janë pranuar vetëm në gjuhën shqipe;
- PVF janë përgatitur në kopje fizike dhe elektronike; dhe

Komuna ka përgatitur dhe ka dorëzuar raporte të rregullta tremujore tek Ministri i MF gjatë vitit 2012 me përjashtim të tremujorit të IV-të.

Sidoqoft disa çështje të ngritura gjatë auditimit tonë të ndërmjetëm (nëntëmujorit) që kanë të bëjnë me kornizën raportuese në memon tonë të datës 08.11.2012 janë adresuar nga menaxhmenti, por mbeten lëshimet si më poshtë:

2.2 Cilësia dhe saktësia e informatave të prezantuara në Pasqyrat Vjetore Financiare

Konkluzioni i përgjithshëm

PVF, nuk ishin përgatitur në pajtim me kërkesat e Rregullës Financiare nr. 07/2011, dhe SNKSP “Raportimi Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme”. Ato përmbanin informata të gabuara dhe jo të sakta.

Përshkrimi

Gjatë punës tonë audituese, ne kemi kërkuar nga komuna që t’i ndryshoj draft PVF. Mangësi të informatave apo pasaktësitë janë vërejtur sidomos në: prezantimin e pagesave nga palët e treta, të hyrave vetjake dhe te shpalosjet. Komuna edhe pse kishte bërë rregullime, ato prap përmbajnë gabime dhe pasaktësi të shumta. Mosndryshimet e kërkuara në PVF kanë rezultuar në kualifikimin e opinionit.

Të Gjeturat dhe Rekomandimet

---

1. Çështja - Procesi i përgatitjes së PVF - Prioriteti i rëndësishëm

- E gjetura**
- Te neni 12: Pasqyra e pranimeve dhe pagesave në para të gatshme Komuna nuk kishte prezantuar pagesat nga palët e treta në vlerë prej 80,000€.
- Te neni 13: Pasqyra e realizimit të buxhetit- hyrja e parasë së gatshme në kolonën e buxhetit final, komuna ka prezantuar të hyra vetjake 1,009,000€ ndërsa duhet të jetë 869,580€. Pra ekziston një diferencë prej 139,420€.
- Po ashtu të kolona e të hyrave vetjake të realizuar është prezantuar gabim. Janë prezantuar 840,000€ të hyra të realizuara-duhet të jenë 764,843€. Pra ishte një diferencë prej 75,157€;
- Te neni 13: Te dalja e parasë së gatshme nga llogaritë e Thesarit, komuna nuk kishte prezantuar buxhetin final si duhet. Duhet të jetë 8,242,781€ ndërsa ka prezantuar 8,137,000€. Pra, vërehet diferenca prej 105,781€.
- Edhe shpalosjet në PVF nuk janë bërë si duhet. Dallimet po i paraqesim më poshtë:
- Te shënimi 11- Investimet kapitale: komuna kishte prezantuar 2,094,000€ ndërsa duhet të jetë 2,092,000€;

Te shënimi 15- të hyrat vetjake: komuna kishte prezantuar shumën 763,100€ ndërsa duhet të jenë 764,843€;

Te shënimi 29- detyrimet kontigjente: komuna nuk i kishte prezantuar detyrimet kontigjente lidhur me kontestet gjyqësore që janë në proces. Andaj vlera e përafërt e detyrimeve kontigjente sipas avokatit publik është 747,331€;

Te shënimi 34- të arkëtueshmet: komuna kishte prezantuar shumën 962,000€ ndërsa kemi identifikuar se llogaritë e arktueshme ishin 973,000€.

Rreziku

Mos prezantimi korrekt i llogarive shpie në keqkuptimin e pozitës financiare të komunës, si dhe mundësinë e keqkuptimit të kërkesave buxhetore në të ardhmën.

Rekomandimi 1

Kryetari i Komunës duhet të siguroj që PVF të përgatiten në harmoni të plotë me Rregullën e Thesarit dhe të prezantojnë gjendjen e drejtë dhe të vertetë. Në rast të paqartësive në hartimin e pasqyrave, zyrtarët e komunës duhet të këshillohen me zyrtarët e MF apo të ndjekin trajnime nga kjo fushë, në mënyrë që gabimet e njëjta të mos përsëriten.

2.3 Opinioni i Auditimit

Sipas opinionit tonë Pasqyrat Vjetore Financiare prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale *me përjashtim të:*

- Te pasqyra e pranimeve dhe pagesave në para të gatshme, tek kolona pagesat nga palët e treta komuna nuk kishte prezantuar asnjë vlerë, sipas shenimeve që ne i kemi siguruar vlera e pagesave është 80,000€;
- Te neni 13 pasqyra e realizimit të buxhetit- hyrja e parasë së gatshme në kolonën e buxhetit final, komuna ka prezantuar të hyra vetjake 1,009,000€ ndërsa duhet të jetë 869,580€. Pra ekziston një diferencë prej 139,420€;
- Poashtu te neni 13: Te dalja e parasë së gatshme nga llogaritë e Thesarit, komuna nuk kishte prezantuar buxhetin final si duhet. Duhet të jetë 8,242,781€ ndërsa ka prezantuar 8,137,000€. Pra, vërehet diferenca prej 105,781€. **(SNISA 400 Opinion i Kualifikaur)**

Theksim i çështjes

Gjithë ashtu dëshirojmë të tërheqim vëmendjen tuaj për faktin se evidencat dhe informatat e prezantuara tek shpalosjet e detyrimeve kontigjente dhe llogarive të arkëtueshme nuk ishin të sakta. Pasaktësitë janë si në vijim:

- Te shënimi 29- detyrimet kontigjente: komuna nuk i kishte prezantuar detyrimet kontigjente lidhur me kontestet gjyqësore që janë në proces. Andaj vlera e përafërt e detyrimeve kontigjente sipas avokatit publik është 747,331€;
- Te shënimi 34- të arkëtueshmet: komuna kishte prezantuar shumën 962,000€ ndërsa kemi identifikuar se llogaritë e arktueshme ishin 973,000€.

---

3 Rekomandimet e vitit paraprak

Konkluzioni i përgjithshëm

Kryetari i Komunës ka marrë në konsiderim rekomandimet e dhëna vitin e kaluar, por nuk ka arrit t'i adresoj në nivelin e kërkuar, më shumë se gjysmën prej tyre. Kjo paraqet një shqetësim për ne, por shqetësim duhet të mbetet edhe për menaxhmentin.

Përshkrimi

Raporti ynë i auditimit për PVF-të të vitit 2011 kishte rezultuar në 9 (nëntë) rekomandime kryesore. Menaxhmenti i komunës ka përgatitur një Plan Veprimi duke theksuar se të gjitha rekomandimet duhet të adresohen.

Në fund të auditimit tonë për 2012, ne kemi vërejtur se 2 (dy) prej tyre janë adresuar plotësisht; 2 (dy) janë adresuar pjesërisht, dhe 5 (pesë) nuk janë adresuar ende. Për një përshkrim më të plotë të rekomandimeve dhe se si janë adresuar ato, shih Shtojcën II.

Të Gjeturat dhe Rekomandimet

---

2. Çështja - Adresimi i rekomandimeve nga viti paraprak - Prioriteti i Rëndësishëm

E gjetura	Komuna nuk ka arritë t'i adresojë as gjysmën e rekomandimeve të dhëna vitin e kaluar.
Rreziku	Mos adresimi i plotë i të gjitha rekomandimeve rritë rrezikun që sistemi i kontrollit të brendshëm të mos përmirësohet dhe dobësit në disa fusha vazhdojnë të ekzistojnë edhe më tutje.
Rekomandimi 2	Kryetari i Komunës duhet të siguroj që do ndërmerren masat e nevojshme për t'i adresuar të gjitha rekomandimet duke caktuar afat kohor nga stafi përgjegjës dhe të forcoj të gjitha linjat e llogaridhënies.

---

4 Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli

4.1 Hyrje

Qasja jonë e auditimit është fokusuar në të kuptuarit dhe vlerësimin e veprimeve të ndërmarra nga menaxhmenti për të siguruar menaxhim financiar dhe kontroll efektiv. Për sisteme individuale financiare, ne kërkojmë të identifikojmë nivelin në të cilin operojnë kontrollet aktuale. Sistemet e kontrollit duhet të mbështeten (karakterizohen) me procedura dhe udhëzime të qarta dhe të aprovuara nga menaxhmenti, përkatësisht nga Kuvendi i Komunës. Kontrollet efektive ndihmojnë në menaxhimin më të mirë të financave publike, përgatitjen e raporteve të besueshme financiare, ruajtjen e pasurive dhe sigurojnë pajtueshmëri me ligjet dhe rregulloret e aplikueshme.

4.2 Planifikimi dhe realizimi i buxhetit

Konkluzioni i përgjithshëm

Komuna e Istogut ka shpenzuar buxhetin sipas rregulloreve që janë në fuqi dhe në suazat e përcaktuara nga kuvendi rreth 95%. Një përqindje më e ultë e shpenzimeve vërehet tek kategoria e investimeve kapitale, rreth 90%, ndërsa te kategoritë tjera shpenzimi ka qenë në nivel të kënaqshëm.

Përshkrimi

Ne kemi konsideruar burimin e fondeve buxhetore për Komunën e Istogut dhe shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike dhe të hyrave të mbledhura. Kjo është theksuar në tabelat e mëposhtme:

Tabela 1. Burimet e fondeve buxhetore – realizimi ndaj buxhetit (ne euro)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final ¹	2012 Shpenzimi	2011 Shpenzimi	2010 Shpenzimi
Burimet e Fondeve	7,089,792	8,242,781	7,855,664	7,272,733	6,686,686
Granti i Qeverisë-Buxheti	6,220,212	7,092,212	6,988,068	6,482,713	5,315,022
Të bartura nga viti paraprak ² -	-	245,373	233,888	178,714	281,365
Të hyrat vetjake ³	869,580	869,580	608,049	561,334	546,420
Donacionet Vendore	-	30,357	24,909	23,767	-
Donacionet e Jashtme	-	5,259	750	26,205	543,879

Buxheti Final ndryshon nga Buxheti Fillestar për 1,152,988€. Ky ndryshim është për shkak të bartjes së të hyrave vetjake nga viti i kaluar, në shumë prej 245,373€, granteve të papërcaktuara të donatorëve në shumë prej 35,615€, vendimit të Qeverisë së Republikës së Kosovës me të cilin komunës i janë ndarë 700,000€ dhe në bazë të kërkesës për buxhet shtesë në komisionin parlamentar për buxhet lidhur me një projekt kapital në shumë prej 172,000€.

Tabela 2. Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike- realizimi ndaj buxhetit (ne euro)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2012 Shpenzimi	2011 Shpenzimi	2010 Shpenzimi
Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike	7,089,792	8,242,781	7,855,664	7,272,733	6,686,686
Pagat dhe Mëditjet	4,357,836	4,394,836	4,272,524	4,133,180	3,305,610
Mallrat dhe Shërbimet	585,037	1,044,210	1,019,243	600,535	661,107
Komunalit	150,258	150,258	149,952	130,254	145,942
Subvencionet dhe Transferet	123,977	388,284	322,123	96,541	109,762
Investimet Kapitale	1,872,684	2,315,193	2,091,822	2,312,223	2,464,266

Buxheti është shpenzuar rreth 95% në nivel të përgjithshëm që mund të vlerësohet se kuantitativisht është një performancë shumë e mirë.

¹ Buxheti Final - buxheti i aprovuar nga Kuvendi që është e përshtatur më pas nga Ministria e Financave

²Të hyrat vetjake të Komunave të pashpenzuara në vitin paraprak të bartura në vitin aktual.

³ Të hyrat vetjake të planifikuara për vitin 2012.

Tabela 3. Të hyrat vetjake të mbledhura - realizimi ndaj buxhetit (në euro)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2012 Pranimi	2011 Pranimi	2010 Pranimi
Të hyrat vetjake	869,580	869,580	764,843	809,189	715,285

Siq shihet nga tabela të hyrat në vitin 2012 kanë pësuar rënie në krahasim me vitin e kaluar për 5% ndërsa janë realizuar 88% nga ato që ishin planifikuar. Shpenzimet e të hyrave janë bërë në pajtim me kërkesat ligjore dhe për kategoritë e lejuara me ligj (për projekte kapitale, mallra dhe shërbime, subvencione).

Të Gjeturat dhe Rekomandimet

3. Çështja - Planifikimi dhe Realizimi i Buxhetit-Prioritet i Rëndësishëm

E gjetura Përderisa realizimi i përgjithshëm i buxhetit është i mirë dhe arsyeja për disa nënshpenzime karshi buxhetit mund të shpjegohen, niveli aktual i realizimit të buxhetit mund të përmirësohet në disa fusha. Gjithashtu kërkohet qartësi më e madhe lidhur me të hyrat e pritshme(planifikuara).

Rreziku Realizimi i dobët i buxhetit do të rezultojë në shfrytëzim jo efikas të burimeve në sektorin publik dhe do të zvogëlë implementimin efektiv të planeve të shpenzimeve në organizatën buxhetore ashtu siq nuk do të arrihet mbledhja e planifikuar e të hyrave.

Rekomandimi 3 Kryetari i Komunës duhet t'i rishikojë proceset ekzistuese buxhetore për të përcaktuar se çfarë përmirësime mund të bëhen për të përmirësuar rritjen e ekzekutimit të buxhetit lidhur me investimet kapitale, subvencionet dhe transferet, si dhe veçanarisht të hyrat e planifikuara vetanake duhet të shqyrtohen në mënyrë kritike për të përcaktuar mbledhjen e mundshme.

4.3 Kërkesat e raportimit

Konkluzioni i përgjithshëm

Komuna e Istogut ka përmbushur kërkesat e raportimit dhe kishte respektuar afatet e kohore, prandaj vlerësojmë punën e bërë të kjo fushë e raportimit.

Përshkrim

Ne kemi konstatuar se Komuna e Istogut i kishte përmbushur shumicën e obligimeve për raportim të jashtëm si në vijim:

- Kërkesa Buxhetore për financimin e projekteve kapitale në Ministrinë e Financave;
- Raportet tre mujore duke përfshirë pasqyrat financiare nëntë mujore;
- Draft Plani dhe plani perfundimtar i prokurimit me kohë;
- Raportet mbi borxhet e dorëzuar në MF;
- Plani i Veprimit për implementimin e rekomandimeve.

Sidoqoftë, Komuna e Istogut nuk kishte bërë ndonjë raport vjetor të përformancës, për funksionimin e kontrolleve të brendshme, e as raportin e vetëvlerësimit, si një nga procedurat e kërkuara nga MFK. Menaxhmenti, por edhe grupet tjera të interesit duhet të jenë të informuara mbi aktivitetet e komunës, prandaj mungesa e këtyre raporteve vështirëson të kuptuarit e përformancës së përgjithshme.

Të Gjeturat dhe Rekomandimet

---

4. Çështja - Raportimi i Jashtëm-Prioritet i Rëndësishëm

E gjetura	Përderisa raportimi më i kërkuar adresohet nga Komuna, ka fushë veprim për të zhvilluar raportin e vetvlerësimit.
Rreziku	Mungesa e këtyre raporteve e bën të vështirë vlerësimin e kuptimit të përformancës së përgjithshme të komunës.
Rekomandimi 4	Kryetari i Komunës të vendosë prioritet mbi zhvillimin e vetraportimit dhe raporteve tjera siq kërkohet në vitin 2013.

4.4 Të hyrat (përfshirë të hyrat vetanake)

Konkluzion i përgjithshëm mbi të hyrat

Komuna e Istogut në fushën e të hyrave duket se ka të dizajnuara kontrolle, por sfida mbetet implementimi i kontrolleve. Duke iu referuar tabelës më lart (3), shihet se komuna kishte një shmangie nga plani i inkasimit të të hyrave për 12% më pak, dhe 5% një rënie në krahasim me vitin e kaluar. Kjo flet për një trend negativ, të cilit duhet kushtuar kujdes në të ardhmën.

Përshkrimi

Të hyrat e gjeneruara nga Komuna e Istogut në vitin 2012 ishin në total 764,843€. Këto kanë të bëjnë me të hyrat nga tatimi në pronë; të hyrat nga lejet e ndërtimit; taksat administrative; taksat vjetore të bizneseve, etj.

Të Gjeturat dhe Rekomandimet

---

5. Çështja - Të hyrat e planifikuara - Prioriteti i Rëndësishëm

E gjetura Komuna ka planifikuar që të realizoj të hyra gjatë vitit 2012 shumën prej 869,580€, ndërsa kishte realizuar shumën prej 764,843€. Kjo nënkupton se komuna nuk kishte përgatitur një planifikim të mirë dhe në bazë të parametrave real.

Rreziku Dështimi i mbledhjes së të hyrave në krahasim me planin, sjellë edhe dështimet në vendimmarrjen e menaxhmentit për financimin e projekteve nga ky burim. Kështu që do të kemi një nënpagim të të hyrave dhe devijim nga objektivat paraprakisht të vendosura.

Rekomandimi 5 Kryetari i Komunës duhet të shfrytëzoj shumë burime informacioni, para se të aprovoj planin e të hyrave vetjake, si: plani i inkasimit nga viti paraprak, baza e taksapaguesve dhe fuqia e tyre paguese.

---

6. Çështja - Tatimi në pronë dhe lejet e ndërtimit- Prioriteti i Rëndësishëm

E gjetura Nga tatimi në pronë për vitin 2012, komuna ka realizuar 236,068€ (planifikimi i të hyrave për tatim në pronë ishte 230,000€). Nga kjo kategori, për nevoja ekzaminimi ne kemi marrur 13 mostra me vlerë prej 13,399€ dhe kemi konstatuar se 6 prej tyre nuk i kanë kryer obligimet ndaj komunës që kapin vlerën prej 12,538€. Po ashtu, shumta e obligimeve të grumbulluara nëpër vite në këtë llogari arrin vlerën 776,193€. Nuk duket se ka një strategji të qartë se si të veprohet në perspektivë lidhur me këtë problem.

Komuna nga lejet e ndërtimit për vitin 2012 kishte realizuar të hyra në vlerë prej 69,258€ (planifikimi i të hyrave për leje ndërtimi ishte 120,000€). Ne kemi testuar 7 mostra në vlerë 37,216€ dhe kemi identifikuar dukurinë që kompanitë që ishin pajisur me leje ndërtimi nuk kishin respektuar afatet kohore lidhur me pagesat e taksave për lejet e ndërtimit.

Rreziku Borgjet e pa mbledhura në llogarinë e tatimit në pronë janë gati të barabarta me të hyrat vetjake e realizuara brenda një viti. Po ashtu, mospagesat e taksave sipas afateve të caktuara, ka ndikuar në inkasimin e ulët të të hyrave. Kjo ndikon në bilancet e përgjithshme të komunës, me ndikimin final që projektet e planifikuara nga ky burim të dështojnë të realizohen.

Rekomandimi 6 Kryetari i Komunës duhet të ketë një çasje më proaktive karshi këtij problemi. Masat që propozohen janë: analiza e vjetërsisë së borgjeve, arsyet e problemit, fuqia paguese e obliguesve dhe zotimet se kur do të paguhen obligimet, fushata e vetëdijësimit dhe veprimet më të vendosura të faktorëve relevant që kanë të bëjnë me të hyrat.

Gjithashtu, duhet të forcohen kontrollet e pagesave të taksave për leje ndërtimore që ato të paguhen sipas kushteve të caktuara nga komuna.

---

7. Çështja - Regjistrim i të hyrave në kode jo adekuate- Prioritet Tjetër

E gjetura	Kemi identifikuar se faturimi për ngarkesa vjetore të bizneseve ishte bërë në kodin ekonomik 50202. Po ashtu, të hyrat nga qiraja ishin regjistruar në kodin ekonomik 50290, taksat për leje urbanistike ishin regjistruar në kodin 50009.
Rreziku	Kjo rritë rrezikun që llogaritë nuk paraqesin pamjen e vërtetë dhe të drejtë të pozitës financiare të komunës
Rekomandimi 7	Kryetari i Komunës duhet të siguroj se të hyrat do të regjistrohen në kode adekuate, përmes udhëzimeve të stafit dhe ngritjes së kontrolleve përkatëse.

4.5 Shpenzimet

Konkluzion i përgjithshëm mbi shpenzimet

Komuna duhet të vë theksin mbi kontrollet e shpenzimeve. Në auditimin tonë kemi identifikuar pagesa të dyfishta, vonesa në përfundim të projekteve dhe dobësi monitoruese lidhur me subvencionet.

4.5.1 Prokurimi

Përshkrimi

Shuma e buxhetuar për investime kapitale për vitin 2012 ishte 2,315,193€ ndërsa komuna kishte realizuar 2,091,822€ apo 90% e shumës së buxhetuar.

Ne kemi analizuar nëse projektet për investime kapitale kanë qenë të përfshira në PIP dhe në kornizën afatmesme të shpenzimeve. Gjithashtu, kemi rishikuar nëse kishte ndonjë ndryshim gjatë vitit lidhur me projektet e parapara të realizohen për këtë vit. Ne kemi vërejtur se me rishikim të buxhetit komuna kishte larguar nga PIP-i disa projekte kapitale dhe kishte realizuar dy projekte, të cilat nuk ishin aprovuar me ligj të buxhetit.

Komuna e Istogut për vitin 2012 kishte lidhur 108 kontrata për punë, mallra dhe shërbime që kapin shumën 1,815,273€. Për të testuar pajtueshmërinë me legjisacionin aktual, ne kemi ekzaminuar 23 mostra të pagesave në shumë prej 812,528€ dhe 8 mostra të procedurave të prokurimit në shumë 514,245€. Me rastin e ekzaminimeve tona, kemi identifikuar si më poshtë:

Të Gjeturat dhe Rekomandimet

---

8. Çështja - Kontrata Pagesa të dyfishta në Ndërtimin e Rrugës në Vrellë - Prioriteti i Rëndësishëm

E gjetura Tek kontrata Ndërtimi i rrugës në Vrellë - komuna kishte lidhur kontratën në vlerë 142,000€, derisa oferta e operatorit fitues ishte në vlerë 279,284€. Kjo ishte bërë për shkak të mungesës së mjeteve. Po ashtu, kemi identifikuar se komuna kishte paguar dy herë shumën 47,119€. Kjo shumë ishte paguar njëherë për pozicionet e situacionit të parë dhe një herë për pozicionet e situacionit të dytë. Disa nga pozicionet e situacionit të dytë të paguar ishin të njëjta me pozicionet e situacionit të parë.

Rreziku Pagesa të dyfishta janë të pa rregullta dhe janë dështim i kontrolleve të buxhetit dhe procesit të certifikimit. Kjo mund t'i shkaktoj komunës humbje financiare, duke mos u pranuar vlera për paranë.

Rekomandimi 8 Kryetari i Komunës duhet të shqyrtojë rastin për të përcaktuar pse kanë ndodhur pagesat e tilla dhe të forcoj kontrollet mbi pagesat. Kontrollet e mbikëqyrjes së projekteve si dhe funksioni i certifikimit duhet t'i parandaloj këto dështime dhe parregullsi. Llogaridhënia për raste të tilla duhet të zbatohet.

9. Çështja - Vonesat në realizimin e projektit -Ndërtesa e Administratës Komunale - Prioriteti i Rëndësishëm

E gjetura Komuna kishte lidhur një kontratë bashkëfinacimi me MAPL me datën 02.09.2011 për ndërtimin e katit të komunës në vlerë 256,234€. Sipas marrveshjes për bashkëfinancim, komuna obligohej të financoj 56,234, ndërsa MAPL 200,000€. Sipas kontratës, projekti duhej të përfundonte brenda 90 ditë pune. Ne kemi vërejtur se kërkesa për praninë teknik të punëve ishte bërë me datë 19.09.2012 që tregon për vonesë më gjatë se një vit. Vonesa e punimeve nuk ishte arsyetuar, ndërsa komuna nuk kishte aplikuar penale ndaj operatorit ekonomik.

Rreziku Monitorimi i dobët i kontratave ka shkaktuar edhe vonesa të gjata në realizimin e projektit. Kjo rrit rrezikun që projektet të mos realizohen brenda afateve, me implikime edhe në ecurinë buxhetore.

Rekomandimi 9 Kryetari i Komunës duhet të aplikoj ndëshkimet për vonesat e pa arsyetuara në pajtim me kushtet e kontratës. Shkeljet e kontratës duhet të monitorohen dhe të aplikohen zgjidhjet ligjore në baza të vazhdueshme.

---

10. Çështja - Kontrata: Shpërblim me kontratë operatorin e papërgjegjshëm - Prioritet i Rëndësishëm

- E gjetura** Te kontrata “Furnizim me dy Automjete të përdorura” në vlerë 21,600€ komuna kishte shpërblyer me kontratë operatorin ekonomik i cili nuk kishte qenë i përgjegjshëm. Operatorit i mungonin referencat për tre vitet e fundit.
- Rreziku** Kjo rritë rrezikun që të zgjidhen operatorë të pa përshtatshëm të cilët nuk ofrojnë shërbime të besueshme.
- Rekomandimi 10** Kryetari i Komunës duhet të përcaktoj pse procedurat e duhura të prokurimit nuk janë ndjekur dhe të forcoj kontrolle për të shmangur veprimet e tilla në të ardhmën.

4.5.2 Kompensimet (pagat dhe mëditjet)

Përshkrimi

Pagat dhe Mëditjet paguhen përmes një sistemi të centralizuar (payrollit). Kontrollat që operojnë në nivel lokal nga komuna kanë të bëjnë me: a) bëhet kontrollimi i pagesave cdo muaj duke i nënshkruar listat e pagave b) verifikohen ndryshimet e mundshme që mund të paraqiten përmes formulareve, dhe c) rishikohet buxheti për këtë kategori dhe bëhen barazimet me thesarin.

Për këtë kategori testuam mbi 48 mostra për të vlerësuar pajtueshmërinë e listave të pagave me sistemin e payrollit në MAP. Po ashtu, kemi rishikuar nëse pozitat e zyrtarëve dhe koeficientët janë në pajtueshmëri me formën e sistemit të payrollit dhe listës së pagave. Nuk kemi ndonjë gjetje për tu raportuar.

Rekomandimet

Ne nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

Të Gjeturat dhe Rekomandimet

---

11. Çështja - Të Dhënat e Personelit - Prioriteti Tjetër

E gjetura Ne kemi vërejtur se dosjet e punësuarve kanë disa mangësi, si në vijim: në 5 dosje në akt emërimi mungon grada apo koeficienti, në katër raste në drejtoratin e Arsimit ka pasur pranime pa konkurs publik dhe mungon mbajtja e dosjeve elektronike.

Rreziku Kjo rritë rrezikun që të ndodhin pagesa të parregullta, dëmton transparencën e procesit të rekrutimeve, dhe vendet e punës mund të mos u ofrohen kandidatëve më të mirë, si dhe vështirëson menaxhimin me dosjet e personelit.

Rekomandimi 11 Kryetari i Komunës duhet të merr masat e duhura për eliminimin e këtyre mangësive, në mënyrë që mos të ndodhin pagesa jokorrekte dhe të ngrisë transparencën e rekrutimeve.

4.5.3 Subvencionet dhe Transferet

Përshkrimi

Komuna për vitin 2012 kishte buxhetuar për Subvencione dhe Transfere shumë prej 338,284€, prej të cilave kishte shpenzuar 322,123€. Këto subvencione ndahen kryesisht për entitete publike dhe entitete jo publike (individ) me vendime të kryetarit të komunës. Ndonëse në mungesë të bazës së mjaftueshme ligjore, komuna kryesisht kishte aplikuar kontrolle të ndryshme duke kërkuar informata paraprake si: a) Projekti ideor, b) Plani i shpenzimeve dhe c) Raporte përfundimtare financare për mënyrën e shpenzimit të mjeteve.

Ne kemi testuar 17 mostra në shumë prej 23,882€ për të verifikuar procesin e dhënies së subvencioneve dhe raportimin e tyre lidhur me mënyrën se si janë shpenzuar mjetet e dhëna.

Të Gjeturat dhe Rekomandimet

---

12. Çështja - Mungesa e bazës së mjaftueshme ligjore dhe mungesa e raportimeve mbi shpenzimet - Prioriteti i Rëndësishëm

E gjetura Sipas pohimeve të menaxhmentit, komuna nuk ka një rregullore të shkruar që përcakton mënyrën e ndarjes së mjeteve financiare në formë të subvencioneve.

Komuna kishte dhënë subvencion për projektin “Dekorimi i Qytetit të Istogut” në vlerë 2,625€. Në dosjen e shpenzimeve nuk kishte raporte nga ana e perfituesit lidhur me shpenzimin e këtyre mjeteve. Poashtu, te projekti Rrjetëzimi i Artistëve Kosovarë dhe botëror në Romë, në shumë 1,526€, mungonte raporti i shpenzimeve.

Rreziku Shpenzimet për subvencione dhe transfere të mirëfillta në mungesë të Rregullores së brendshme ndikojnë në mosarritjen qëllimit caktuar, dhe si të tilla janë në kundërshtim me rregullën financiare. Mungesa e politikave/rregulloreve të brendshme, gjithashtu reflekton mangësinë e procedurave që duhet ndiqen me rastin e subvencionimeve.

Rekomandimi 12 Kryetari i Komunës duhet që pa vonesë të miratoj një Rregullore që specifikon qartë kriteret dhe burimet e subvencioneve. Gjithashtu, duhet të siguroj monitorim më të mirë të subvencioneve me qëllim që mjetet e dhëna të kenë arritur destinimin e duhur.

4.6 Pasuritë

Konkluzioni i përgjithshëm mbi pasuritë

Komuna ka ndërmarrë veprime domethënëse në regjistrimin e pasurive, krahasuar me vitin paraprak, por ende nuk ka arritur të finalizoj dhe mirëmbajë një regjistër të plotë të pasurive me vlerën mbi 1,000€. Për më tepër, komuna duket se nuk ka arrit të vendos kontrolle të duhura menaxheriale sa i përket pasurive, pasi që nuk ka shqyrtuar ndonjë raport të gjendjes së pasurive gjatë vitit.

4.6.1 Pasuritë kapitale dhe jo-kapitale

Përshkrim

Auditimi ynë ka vërejtur se komuna kishte bërë një angazhim në identifikimin e pronës së paluajtshme.

Të Gjeturat dhe Rekomandimet

---

13. Çështja - Mosregjistrimi i pasurive financiare në regjistrat e SIMFK - Prioriteti i Rëndësishëm

E gjetura Komuna nuk posedon një regjistër të plotë të pasurive, ngase nuk kishte arritur të regjistroj pasuritë e blera në vitin 2012. Ne identifikuar se vlera e pasurisë që nuk ishte rexhstruar është 256,507€. Komuna gjatë vitit 2012 nuk kishte formuar një komision në nivel të komunës për të vlerësuar pasurinë e saj.

Rreziku Mos prezantimi korrekt i vlerës së pasurive shpie në keqkuptimin e pozitës financiare të komunës, me mundësinë e keqkuptimit edhe të kërkesave buxhetore në të ardhmën.

Rekomandimi 13 Kryetari i Komunës duhet të siguroj që sa më parë të formoj një komision i cili do të bënte vlerësimin dhe inventarizimin e drejtë dhe të plotë të të gjithë pasurive fikse që janë në pronësi të komunës. Gjithashtu, menaxhmenti duhet të monitoroj edhe rezultatet e vlerësimit dhe t'i bart në regjistrat e pasurive.

4.7 Trajtimi i borxheve

Konkluzioni i përgjithshëm mbi trajtimin e borxheve

Komuna ka raportuar obligimet sipas rregullave të Thesarit në Ministrinë e Financave dhe ka kontrollë të mira në këtë fushë, pasi që në momentin e pranimit të faturave nga operatorët ekonomik, ato procedohen pa vonesë në departamentin e financave për t'u paguar.

Përshkrim

Pasqyra e obligimeve të pa kryera ndaj furnitorëve në fund të vitit 2012 ishte në vlerë prej 31,430€. Këto duken të jenë shuma të vogla, megjithëse përpjekjet e menaxhmentit duhet të jenë që ato të reduktohen në minimum.

Rekomandimet

Ne nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

---

5 Sistemi i auditimit të brendshëm

Konkluzion i përgjithshëm mbi sistemin e auditimit të brendshëm

Njësia e auditimit të brendshëm ka bërë një punë të mirë, duke kryer raporte në disa fusha të caktuara, ndonëse me fokus vitin 2011, dhe vetëm një raport për vitin aktual.

Përshkrimi

NJAB-i për vitin 2012 kishte planifikuar të kryej pesë auditime, ku kishte arritë që ta finalizoj tri raporte auditimi: 1) auditimin për menaxhimin e pasurisë; 2) auditimin për të hyra në drejtoratin e shëndetësisë, të cilat kishin mbuluar vitin 2011 dhe 3) procesin e prokurimit për vitin 2012.

Të Gjeturat dhe Rekomandimet

---

14. Çështja - Mungesa e Planit të veprimit dhe Mos themelimi i komitetit të auditimit - Prioriteti i Rëndësishëm

- E gjetura** Ne kemi vërejtur se menaxhmenti nuk kishte bërë ndonjë plan të veprimit për adresimin e rekomandimeve të NJAB. Komuna, gjithashtu, nuk kishte themeluar komitetin e Auditimit të brendshëm.
- Rreziku** Mospërgatitja e një plani të veprimit dhe mos adresimi i rekomandimeve rritë rrezikun që dobësitë e njëjta të përsëriten, e në raste të caktuara edhe të rezultojnë me humbje financiare. Mungesa e një komiteti të auditimit reflekton mungesën e kontrolleve ndaj auditimit të brendshëm.
- Rekomandimi 14** Kryetari i Komunës duhet të bëjë Plan veprimi, i cili duhet të zbatohet, duke i konfirmuar zyrtarët përgjegjës dhe kohën për kryerjen e veprimeve. Gjithashtu, rekomandohet edhe formimi i Komitetit të auditimit.

---

6 Konkluzioni i përgjithshëm

Konkluzioni jonë i përgjithshëm pasqyron rishikimin tonë të kontrolleve të ndërlidhura me PVF-të, Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin dhe të Sistemit të Auditimit të Brendshëm.

Komuna e Istogut ka mangësi dhe dështime të shumta kontrollesh në shumë fusha. Rëndësia e kontrollit të brendshëm të financave publike është kuptuar fare pak nga menaxhmenti dhe stafi profesional i komunës. Komuna vazhdon të njëjtat praktika si vitin e kaluar. Arsyet e kualifikimit të opinionit për 2011, janë përsëritur, madje janë edhe më të theksuara.

Niveli i punës së ndërmarrë nga ZAP për të kompletuar auditimin e vitit 2012 është një pasqyrim i drejtëpërdrejtë i cilësisë së mjedisit të kontrolleve të brendshme të implementuara nga Menaxhmenti. Konkluzioni ynë i përgjithshëm është se:

Eksistojnë dobësi domethënëse të kontrolleve të brendshme brenda Komunës. Kjo pasqyrohet në cilësinë e dobët të PVF të prezantuar për auditim, dobësitë e vazhdueshme në operimin e kontrolleve të menaxhmentit në fushat e theksuara nga ZAP dhe fushat e veqanta brengosëse nëpër një sërë aktiviteteve/përgjegjësish të Komunës.

PVF nuk janë përgatitur plotësisht në përputhje me kërkesat e Rregullës Financiare 07/2011 dhe me SNKSA "Raportimi Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme". Ne gjithashtu analizuam cilësinë e informatave të prezantuar në PVF dhe gjetëm që këto në disa fusha janë jo të plota dhe jo të sakta.

Rekomandimet e auditimit fare pak trajtohen nga menaxhmenti. Në vitin 2010, nga pesë rekomandime të dhëna, vetëm një ishte adresuar, kurse për vitin 2011, prej nëntë rekomandimeve, ishin adresuar plotësisht vetëm dy prej tyre. Mendojmë se kjo qasje e menaxhmentit të komunës duhet përfundimisht të ndryshoj.

Komuna e Istogut ka dizajnuar kontrolle lidhur me të hyrat, por implementimi i këtyre kontrolleve edhe me tutje mbetet një sfidë.

Komuna duhet të vë theksin në kontrollet mbi shpenzimet të cilat procedohen përmes prokurimit. Në auditimin aktual kemi identifikuar pagesa jo të rregullta, vonesa në përfundimin e projekteve dhe dobësi monitoruese lidhur me subvencionet.

Komuna ka ndërmarrë veprime domethënëse në regjistrimin e pasurive, krahasuar me vitin paraprak, por ende nuk ka arrit të finalizoj dhe mirëmbaj një regjistër të plotë të pasurive me vlerë mbi 1000€.

Dobësitë e identifikuar të kontrollit, të përmendura më sipër, nuk janë identifikuar nga Auditimi i Brendshëm, kështu duke shfaqur mos-mbështetje nga sistemi i auditimit të brendshëm në zhvillimin e një ambienti efektiv të kontrollit të brendshëm.

Prandaj, i rekomandojmë Kryetarit të Komunës që:

Të formoj një grup pune që të analizoj në thellësi të gjitha gjetjet e këtij raporti dhe të propozoj masat e duhura për eliminimin e të gjitha mangësive, dobësive dhe parregullsive të identifikuar. Një rishikim i tërë sistemit të kontrollit të brendshëm është i pa shmangshëm.

Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP

(e shkëputur nga ISSAI 400)

9. Një opinion i auditimit normalisht është një format standard, ndërlidhur me pasqyrat financiare si tërësi, duke shmangur nevojën për të caktuar gjatësinë e saj por duke bartur sipas natyrës së saj një kuptim të përgjithshëm tek lexuesit sipas kuptimit të saj. Natyra e këtyre fjalëve do të ndikohet nga korniza ligjore të auditimit, por përbërja e opinionit duhet të tregoj qartë a është i pakualifikuar apo i kualifikuar, apo nëse është i kualifikuar në disa çështje të caktuara apo është opinion i kundërt (paragrafi 14), apo është mohim i opinionit (paragrafi 15).

10. Një **opinion i pakualifikuar** jepet kur auditori është i kënaqur në të gjitha aspektet materiale që:

- a) pasqyrat financiare janë përgatitur duke shfrytëzuar baza dhe politika të pranuar të kontabilitetit të cilat janë zbatuar në mënyrë konsistente (të qëndrueshme);
- b) pasqyrat janë në pajtim me kërkesat statusore dhe rregulloret relevante;
- c) pamja e paraqitur në pasqyrat financiare janë në përputhje me njohuritë e auditorit në lidhje me entitetin e audituar;
- d) është një shpalosje adekuate e të gjitha çështjeve materiale relevante për pasqyrat financiare.

11. **Theksi i çështjeve.** Në disa rrethana auditori mundet të konsideroj se lexuesi nuk do të kuptoj në mënyrë të duhur pasqyrat financiare nëse vëmendja është përqendruar në çështje të pazakonshme apo të rëndësishme. Si një rregull e përgjithshme, auditori kur jep një opinion të pakualifikuar kjo nuk i referohet ndonjë aspekti specifik të pasqyrave financiare në opinionin e tij në rast se kjo mund të interpretohet gabimisht si opinion i kualifikuar. Me qëllim të shmangies së kësaj përshtypjeje, referencat që janë menduar si; nënvizim i çështjes; gjinden në paragrafët e ndara nga opinionin. Sidoqoftë, auditori nuk duhet të përdor nënvizimin e çështjes për të përmirësuar mungesën e shpalosjeve të duhura në pasqyrat financiare apo si alternativ, zëvendësim për kualifikim të opinionit.

---

12. Auditori mund të mos jetë në gjendje të shpreh një opinion jo të kualifikuar kur ekziston një nga ato rrethana dhe në gjykimin e auditorëve, afektin e tyre është ose mund të jetë materiale për pasqyrat financiare:

- a) Ka pasur limitime në fushëveprimin e auditimit;
- b) Auditori konsideron që pasqyrat janë jo komplete apo çorientues apo ekziston një ndarje e pajustificuar nga standardet e pranueshme të kontabilitetit; apo
- c) Ekzistojnë paqartësi që ndikojnë në pasqyrat financiare.

13. **Opinionit i Kualifikuar.** Aty ku auditori nuk pajtohet apo nuk është i sigurt në lidhje me një ose me tepër artikuj të veçantë në pasqyrat financiare e që janë materiale por jo edhe fundamentale në kuptimin e pasqyrave, duhet të jepet një opinion i kualifikuar. Formulimi i opinionit normalisht tregon një rezultat të kënaqshëm ndaj subjektit të audituar, sa i përket një pasqyre të qartë dhe koncize, të çështjeve të mospajtimit apo edhe të paqartësive që ngrisin opinion e kualifikuar. I ndihmon përdoruesit e pasqyrave nëse efekti financiar i paqartësisë apo edhe i mosmarrëveshjeve është përcaktuar nga ana e Auditorit edhe pse kjo nuk është gjithmonë praktike apo relevante.

14. **Opinionit i Kundërt.** Aty ku Auditori nuk ka mundësi të jap një opinion mbi pasqyrat financiare në tërësi, për shkak të mosmarrëveshjeve që është aq thelbësore ngase e minon pozitën e prezantuar në vazhdim që opinionit që kualifikohet në aspekte të caktuara nuk do të jetë adekuat, atëherë jepet opinionit i Kundërt. Formulimi i një opinionit të tillë e bën të qartë se pasqyrat financiare nuk janë prezantuar në mënyrë të drejtë, duke specifikuar qartë dhe në mënyrë koncize të gjitha çështjet e mosmarrëveshjeve. Përsëri, është një ndihmesë që efekti financiar mbi pasqyrat financiare përcaktohet aty ku duhet dhe është praktik.

15. **Mohimi i Opinionit.** Aty ku Auditori nuk mund të jep opinion në lidhje me pasqyrat financiare, të marrë si tërësi për shkak të paqartësisë apo restriktionit të fushëveprimit që është thelbësor që një opinion që është i kualifikuar në aspekte të caktuara nuk do të jetë adekuat, jepet opinionit i kundërt. Formulimi i një opinionit të tillë e bënë të qartë që një opinion nuk mund të jepet, duke specifikuar në mënyrë të qartë dhe koncize të gjitha çështjet e paqarta.

16. Është bërë zakon që ISA të ofrojnë një raport të detajuar për të plotësuar opinionin në rrethana në të cilat është e pamundur të jepet një opinion jo i kualifikuar.

Shtojca II: Rekomandimet e vitit paraprak

Komponenta e Auditimit	Rekomandimet e dhëna	Rekomandimet plotësisht të adresuara	Rekomandimet pjesërisht të adresuara	Rekomandimet e pa adresuara
1. ZKF	Përgatitja e pasqyrave financiare duke i mbledhur dhe raportuar informatat të duhura dhe përgatitja e tyre në gjuhën serbe.			jo
2.ZKF	sigurimi i informatave lidhur me pagesat nga palët e treta.			jo
3.Të hyrat vetanake	Përmirësimi i sistemit të kontabilitetit dhe faturimit për të siguruar kontrolle të sigurta dhe efecientë dhe efektive në faturim dhe të hyra.		po	
4.Shpenzimet në tërësi. (investime kapitale dhe mallra dhe shërbime).	Te siguroj ndërmarrjen e hapave te mëtutjeshëm për të përmirësuar procedurat e kontrollit mbi shpenzimet dhe pagesat dhe të jenë plotësisht në përputhje me legjislacionin në fuqi.			Jo

5. Llogaritë e arkëtueshme	Shpalosjen e llogarive të arkëtueshme në mënyrë të detajuar dhe që shënimi të mbaj të dhëna të sakta lidhur me debitorët.	Po		
6. Pasuritë	Të mbajë regjistër gjithëpërfshirës të pronës, objekteve dhe pajisjeve.		Menaxhmenti është angazhuar për të identifikuar pronën e paluajtshme por ende mbetet sfidë për komunën regjistrimi i pasurisë në regjistrat e SIMFK-së.	
7. Drejtoria e Financave	Të siguroj përmirësim në procedurat e kontrollit mbi shpenzimet dhe pagesat të jenë në pajtim me ligjet aktuale. Pagesat të bëhen brenda afatit kohor.	Po		
8. ZKF	Përgatitja e pasqyrave financiare duke i mbledhur dhe raportuar informatat të duhura dhe përgatitja e tyre në gjuhën serbe.			Jo
9. Auditimi i Brendshëm	Krijimin e një komiteti të auditimit të brendshëm			Jo
10. Konkluzioni i përgjithshëm	Ngritjen e vetëdijes për nevojat e kontroleve tek menaxheret dhe gjithë stafi i komunës, nxjerrja e politikave dhe procedurave të qarta për të		Menaxhmenti duke forcuar sistemin e kontrollit të brendshëm ka ndërmarr hapa drejt proceseve pozitive duke ndarë përgjegjësinë e	

---

	gjitha proceset, si forcimi i masave të përgjegjësisë dhe llogaridhënies duhet të aplikohet në të gjitha nivelet e organizatës.		llogaridhënies në nivele të ndryshme, por duhet edhe me tutje ta rrisë përgjegjësinë tek stafi në të gjitha nivelet në mënyrë që të arrihen objektivat e caktuara të organizatës.	
--	---	--	---	--